

PLC

Projecte lingüístic de centre

INS RIBERA DEL SIÓ

1. INTRODUCCIÓ

Aquest Projecte Lingüístic de Centre (PLC) s'ha elaborat tenint en compte la realitat sociolingüística dels centres. Es parteix de la revisió d'un projecte anterior que s'havia refet el 2012. Ara hi hem incorporat les escoles de primària d'Agramunt col·legi Mare de Déu del Socós i l'escola Macià-Companyns. De la Zer del Sió: les escoles de Puigverd, Preixens, Les Ventoses i Butsènit.

Les importants transformacions socials que s'han anat produint en aquests darrers anys feien necessari actualitzar els principis i directrius amb els quals ens regim. La finalitat d'aquest document és posar al dia els documents anteriors i acomodar-se al que disposa el Decret 142/2007 de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'Educació Secundària i primària.

El PLC ha de possibilitar al centre gestionar el procés de tractament del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge, articular els aspectes referents al tractament de les llengües curriculars i, alhora, fer de la llengua catalana un instrument de cohesió social en un marc plurilingüe.

Com a part del projecte educatiu, té una vigència llarga i tracta de recollir globalment tots els aspectes d'ús de les llengües dels centres. No obstant, serà revisat periòdicament per tal de fer efectius els objectius de millora que seran recollits a la programació anual dels centres i avaluats en les memòries dels diferents departaments.

La direcció dels centres serà l'encarregada de l'elaboració d'aquest projecte. Després d'haver-se revisat i aprovat el PLC pels estaments que conformen la comunitat educativa (claustre del professorat, alumnat, pares i mares i personal no docent) el Consell Escolar l'aprovarà definitivament.

1.1 L'alumnat

L'alumnat que arriba als centres de primària i secundària procedeix majoritàriament d'Agramunt. També hi ha bastants alumnes provinents d'altres zones d'Espanya i d'altres països (el 5'2% en el curs 2014/15) que s'incorporen al sistema educatiu, fruit del fenomen migratori, si bé n'hi ha que porten anys vivint a la nostra terra i per això coneixen bé el català i el castellà. El percentatge d'alumnat nouvingut ha disminuït molt en els dos últims anys.

1.2 L'entorn

És una zona rural amb poblacions petites, o fins i tot molt petites, al seu entorn i amb una petita presència industrial i de serveis. Pel que fa a l'ús de la llengua, gairebé la totalitat d'activitats esportives, lúdiques, culturals i cíviques es fan en català.

2. LENGUA CATALANA

2.1 La llengua catalana, vehicle de comunicació i de convivència

La llengua catalana és la llengua vehicular. El català és l'eina de cohesió i d'integració entre totes les persones dels centres i és el vehicle d'expressió de les diferents activitats acadèmiques i administratives. En totes les activitats s'utilitzarà la llengua catalana. Evidentment, en les classes de llengua castellana o de llengua estrangera (anglès o francès) la llengua vehicular serà la pròpia d'aquestes matèries però la llengua de suport, en cas que sigui necessària, serà la catalana.

2.2 L'ensenyament-aprenentatge de la llengua catalana

2.2.1 La llengua oral

Els centres en general potenciaran l'expressió i la comprensió oral dels alumnes amb un seguit d'activitats com és ara l'exposició de treballs individuals i en grup, els debats sobre temes d'actualitat propers a l'alumnat.

El professorat impartirà les classes en la seva variant de la llengua catalana tot observant i adaptant-se a la llengua estàndard. De forma gradual es treballaran diferents modalitats de textos orals: entrevista, diàleg, argumentació, dramatització, etc. En la resta d'àrees també es faran activitats que estimulin la pràctica de la llengua oral, tot desenvolupant textos en diverses modalitats, especialment, expositius i instructius.

2.2.2 La llengua escrita

Des de totes les àrees s'intentarà afavorir la competència escrita lectora i expressiva de l'alumnat. Amb aquesta finalitat les matèries de llengua, però no solament aquestes, potenciaran l'hàbit de la lectura proposant trimestralment lectures obligatòries i voluntàries adequades a l'edat dels nois i noies. Amb l'objectiu de potenciar la lectura a l'aula mitjançant una sèrie de recursos: dotar-la de llibres per promoure i estimular l'hàbit lector de totes les matèries, fomentar el plaer de la lectura, relacionar la família amb els llibres, posar en pràctica les destreses necessàries per a una correcta lectura silenciosa, expressar-se oralment d'acord a la situació comunicativa, millorar la comprensió del text, aprendre a dramatitzar, educar en l'ús de les noves tecnologies, etc.

2.2.3 Relació llengua oral i llengua escrita

L'ús i l'aprenentatge de la llengua oral i escrita s'ha de considerar com una unitat indivisible. Per tant, en totes les àrees hi haurà un plantejament integrat que dugui al domini de les quatre habilitats: expressió escrita i oral, comprensió escrita i oral. Cal consensuar una gradació pel que fa a la dificultat de les activitats de cada nivell educatiu.

2.2.4 La llengua en les diverses àrees

Aconseguir que l'alumnat tingui un domini adequat de la llengua catalana és responsabilitat del professorat de totes les àrees. Des de cada àrea d'aprenentatge es vetllarà perquè l'ús de la llengua oral i escrita sigui el més acurat. Per aconseguir-ho es col·laborarà en la correcció dels missatges que formulin els alumnes i s'estimularà la bona expressió lingüística. A l'aula el professorat emprarà, sempre que sigui possible, metodologies que estimulin l'expressió oral i escrita amb suports didàctics en català. En les activitats d'avaluació de les diferents àrees s'utilitzarà la llengua catalana com a llengua vehicular.

2.2.5 Continuitat i coherència entre cicles i nivells

Es vetllarà perquè existeixi una continuïtat entre l'educació primària i l'educació secundària a través de reunions periòdiques amb els responsables de cadascun dels centres de primària adscrits, tant pel traspàs de la informació de l'alumnat com pels aspectes metodològics. El professorat s'organitzarà en equips docents per establir línies d'intervenció coherents amb l'alumnat.

2.2.6 Acollida d'alumnat nouvingut i llengua vehicular

Cal tenir un pla d'acollida específic per a l'alumnat nouvingut. Es vetllarà per la bona integració acadèmica i escolar de l'alumnat nouvingut. El professorat hi col·laborarà i adaptarà les matèries a l'alumnat nouvingut d'acord amb la seva tipologia i les estratègies que s'acordin.

a) Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

Els professors dels centres es comprometen a adaptar lingüísticament, en la mesura de les seves possibilitats, les matèries a aquest alumnat.

b) Alumnat de parla hispana

L'alumnat de parla hispana s'integrarà als grups corresponents de les altres matèries segons la seva base i el procés d'aprenentatge que demostri. El currículum s'adaptarà a la tipologia de cada alumne en concret d'acord al seu perfil d'aprenentatge. Aquesta tipologia d'alumnat parteix d'una proximitat lingüística que facilita el seu aprenentatge, si bé cal promoure entre ells l'ús del català com a llengua vehicular.

2.2.7 Atenció a la diversitat

El desenvolupament de la comprensió lectora i de la llengua oral i escrita des del punt de vista de la diversitat es centra en els següents recursos organitzatius i metodològics:

a) Adaptacions curriculars individualitzades, tant en matèries de llengua com en altres, necessàries per a una millor comprensió. PII.

b) Reforç i ampliació per poder impartir les matèries d'acord a les possibilitats concretes de l'alumnat.

2.2.8 Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

Els centres vetllaran especialment per difondre i millorar l'ús de la llengua oral i escrita mitjançant activitats internes i externes.

2.2.9 Avaluació del coneixement de la llengua

L'avaluació forma part del procés d'ensenyament-aprenentatge. Permet mesurar el grau d'assoliment dels objectius plantejats i alhora serveix per responsabilitzar l'alumnat del seu propi aprenentatge. S'establiran indicadors i mecanismes de seguiment que inclouran l'ús de la llengua, per coordinar l'aplicació de criteris d'avaluació al llarg dels cursos. Els resultats de l'avaluació són un element important a l'hora de decidir l'organització del currículum i l'atenció personalitzada de l'alumnat.

2.2.10 Materials didàctics

A l'hora de seleccionar llibres de text, materials didàctics, recursos a la xarxa etc. es prioritzarà, sempre que sigui possible, la utilització de material complementari en llengua catalana.

Pel que fa a l'atenció a la diversitat hi haurà un tractament especial envers l'alumnat als quals s'adaptarà els currículums, els llibres i tot el material didàctic.

2.3 El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

2.3.1 Informació multimèdia

Les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement utilitzades al centre prioritzaran la llengua catalana per tal que els alumnes la percebin com una eina útil en tots els àmbits de l'aprenentatge, inclosos els més innovadors i actuals.

2.3.2 Usos lingüístics

Des dels centres es treballaran els diferents usos lingüístics de l'alumnat, tant a nivell social com individual. Tot l'equip docent s'implicarà en aquesta tasca. En les relacions entre diferents membres de la comunitat educativa es prioritzarà en tots els casos l'ús de la llengua catalana.

2.3.3 Diversitat lingüística en el currículum

Tot l'alumnat cal que tingui una competència plena de les dues llengües oficials i, com a mínim, d'una llengua estrangera. Es valorarà la varietat lingüística de l'alumnat com una realitat que enriqueix el conjunt de la comunitat educativa.

2.3.4 Català i llengües d'origen

Es reconeixerà i es valorarà com una font d'enriquiment de tot l'alumnat la presència de nois i noies amb llengües maternes diverses. El professorat tindrà present la interdependència lingüística, especialment quan es tracti de llengües pròximes a la llengua vehicular de l'ensenyament, i la utilitzarà per millorar l'aprenentatge i assolir competències de forma més ràpida. S'establiran estratègies d'avaluació i seguiment del procés d'aprenentatge d'aquests alumnes.

3 LA LLENGUA CASTELLANA

3.1 L'ensenyament-aprenentatge de la llengua castellana

Atenent el currículum es treballarà la llengua castellana perquè l'alumnat assoleixi un nivell competencial òptim en acabar l'escolarització obligatòria.

Els centres tindran en compte la realitat sociolingüística de l'alumnat. Es farà un treball continu de coordinació metodològica entre els departaments de català i castellà.

3.2 La llengua oral

Es treballarà la llengua oral en tots els cursos i es treballaran les diverses modalitats textuais orals: entrevista, conversa, argumentació, dramatització, debat, col·loqui, exposició, narració, opinió, etc. Es treballarà bàsicament el registre estàndard, tot i que es donaran a conèixer les variants geogràfiques i socials de la llengua castellana.

3.3 La llengua escrita

Es seguirà l'enfocament metodològic que fixa el currículum. Les activitats que es proposen de lectura i escriptura tindran uns objectius clars i s'establiran mecanismes de revisió per millorar cadascuna de les dues habilitats. Les activitats estaran seqüenciades en funció del procés d'ensenyament i es treballarà coordinadament amb el professorat de llengua catalana.

3.4 Activitats d'ús

Cada curs escolar es plantejaran diferents activitats d'ús de la llengua castellana per reforçar-ne el procés d'ensenyament i aprenentatge; per exemple, assistir a representacions teatrals i recitals de qualitat, en funció del curs.

Els centres destinarà, a més a més, recursos que permetin fer un tractament diferenciat en funció del nivell de l'alumnat i la seva diversitat. En aquesta línia s'impartirà la matèria en grups de nivell de reforç a tots els cursos i de seguiment bàsic del currículum.

3.5 Alumnat nouvingut

S'intentarà que l'alumnat nouvingut que no tingui la llengua castellana com a materna aprengui també la llengua castellana des de l'inici. En cas d'alumnes amb llengua materna molt allunyada de la nostra (xinès, rus, ucraïnès, etc.) dependrà del seu grau de coneixements previs i el seu nivell d'aprenentatges globals el que determini la necessitat o no de retardar l'aprenentatge de la llengua castellana uns mesos, per tal de consolidar la llengua vehicular dels centres, evitant possibles interferències.

4 ALTRES LLENGÜES

4.1 Llengües estrangeres

4.1.1 Estratègies generals

L'alumnat dels centres, en acabar l'etapa, ha d'haver adquirit coneixements elementals d'anglès com a primera llengua estrangera.

El francès com a segona llengua estrangera s'introduirà també per als alumnes que ho desitgin, atenent a la tradició del seu ensenyament i a la proximitat i importància de les relacions culturals amb l'àmbit lingüístic francòfon.

Els centres vetllaran perquè l'alumnat tingui la capacitat de comunicar-se en més d'una llengua estrangera i perquè aquest coneixement l'ajudi a ésser més receptiu envers les altres cultures.

4.1.2 Desplegament del currículum

El desplegament del currículum de les llengües estrangeres es farà seguint la normativa del Departament d'Ensenyament i tal com s'indica abastament en els apartats de les programacions i el projecte curricular del departament d'idiomes.

4.1.3 Metodologia

Per tal que hi hagi una adquisició de les diferents llengües estrangeres adequada als diferents estils d'aprenentatge del nostre alumnat, s'utilitzaran diversos tipus de metodologies. Atenent el que estableix la normativa vigent, es promouran els desdoblaments necessaris per possibilitar una adequada pràctica comunicativa en llengua estrangera.

4.1.4 Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

Des de llengües estrangeres d'acord amb els criteris de coherència i continuïtat metodològica dels centres, s'escollirà i es revisarà adequadament i periòdicament el material didàctic i els llibres de text. A més, el material didàctic i els llibres de text utilitzats seran escollits segons la normativa vigent. Es preveurà també material i llibres adequats per

atendre els casos de diversitat, tant curriculars amb mancances específiques com nous nadius de diferents orígens.

L'exposició a material autèntic en llengua anglesa és vital per millorar la seva competència i domini de l'anglès. El fet d'oferir a l'alumnat un ventall tan ampli d'activitats dins el seu llibre en paper o digital a més dels recursos trobats a la xarxa farà que la seva exposició a la llengua anglesa sigui molt completa i variada.

4.1.5 Recursos TIC

El professorat disposarà de material complementari com CD's d'àudio de les activitats de Listening, per a pràctica i avaluació, així com CD's amb material de reforç i assoliment dels continguts curriculars. També tindrà accés a DVD's amb gravacions audiovisuals en llengua anglesa, que fan l'aprenentatge més estimulant. A més, a les plataformes digitals dels centres l'alumnat hi pot trobar materials de suport i reforç. S'utilitzaran també activitats programades des d'Internet per les editorials que permetin completar el material didàctic de cada nivell. S'aprofitaran enllaços web útils per a la pràctica i ampliació dels coneixements de la llengua estrangera.

4.1.6 L'ús de la llengua estrangera dins i fora de l'aula

La llengua vehicular de l'aula ha de ser la mateixa que s'estudia. En casos molt extrems d'incomunicació s'emprarà la llengua vehicular dels centres. Fora de les aules també es podran utilitzar llengües estrangeres en diferents activitats quan s'escaigui.

4.2 Introducció d'una segona llengua estrangera

L'assignatura optativa de francès serà d'oferta obligatòria. La metodologia serà similar a la de la llengua anglesa, amb un llibre de text i un altre d'exercicis segons el nivell. Hom disposarà d'un ampli ventall de material escrit (llibres de lectura, premsa, llibres de reforç i ampliació, etc.), audiovisual i telemàtic per treballar totes les vessants de l'idioma.

4.3 Projectes, premis, convocatòries i programes plurilingües

S'intentarà participar a premis, concursos i activitats fora dels centres que convoca l'administració en l'àmbit de les llengües estrangeres.

A l'alumnat de francès se li oferirà la possibilitat de participar en concursos i premis organitzats en col·laboració amb l'ambaixada de França. També s'intentarà participar a la Fête francophone que organitza un grup de professors de francès de les comarques de Lleida.

4.4 Les llengües complementàries procedents de la nova immigració

Tot i la diversitat d'alumnat de diferent procedència, els centres no tenen previst la realització de classes de llengua d'origen en horari extraescolar.

5 ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

5.1 Organització dels usos lingüístics

5.1.1 Llengua dels centres

Els centres han acordat que la seva llengua de comunicació d'ús habitual és la llengua catalana en tots els àmbits: la retolació, la documentació administrativa i de gestió, i la comunicació interna i externa.

5.1.2 Documents de centre

Pel que fa a la documentació estratègica dels centres, així com les programacions i altres documents es redactaran en català.

5.1.3 Ús no sexista del llenguatge

En tots els documents dels centres es procura que el llenguatge utilitzat no sigui una eina que comporti intrínsecament elements de discriminació de tipus sexista. Per tal d'aconseguir-ho en redactar-se els textos i documents sempre es preferirà paraules i expressions equivalents a d'altres que poden portar connotacions discriminatòries.

5.1.4 Comunicació externa

En tots els documents que es redactin al centre (actes, comunicats, informes, certificats...) s'utilitzarà la llengua catalana. En el cas que es detecti una manca de coneixement de la llengua per part d'alguns pares o, si aquests ho sol·liciten, se'n farà una traducció a una altra llengua coneguda per ambdues parts.

5.1.5 Llengua de relació amb les famílies

De bon principi i prioritàriament s'utilitzarà la llengua catalana en el contacte amb les famílies, entenent que aquesta pràctica facilitarà la integració d'aquelles que no tenen el català com a propi. Amb tot, s'evitarà que la utilització de la llengua catalana pugui ser motiu d'incomunicació amb les famílies que la desconeguin. En casos necessaris hom podrà contactar amb els serveis de traducció telefònica oferts pel LIC.

5.1.6 Educació no formal

Des dels centres es tindrà cura que totes les persones que treballen directament o indirectament en l'atenció a l'alumnat utilitzin la llengua catalana durant llurs actuacions. Els centres es coordinarà amb aquests professionals i llurs empreses, si és el cas, per tal de supervisar que sempre s'adrecin en català a l'alumnat i a l'inrevés, tot i que en circumstàncies puntuals és difícil aquest seguiment. La formació d'aquestes persones, en cas que no dominin el català, ha d'anar a càrrec de l'empresa que les contracta.

5.1.7 Activitats extraescolars

En les activitats extraescolars s'utilitzarà la llengua catalana per adreçar-se a l'alumnat i es procurarà que aquest, en participar-hi, faci ús d'aquesta llengua. Els centres portarà a terme la supervisió i control de les activitats per tal de garantir-ne la qualitat. Les empreses contractants hauran de vetllar perquè el personal que contracti tingui el domini necessari del català.

5.1.8 Contractació d'activitats extraescolars a empreses

En totes les activitats extraescolars dels centres es procurarà que les empreses usin la llengua catalana per coherència amb el projecte lingüístic dels centres.

5.1.9 Llengua i entorn

Els centres participaran en les activitats de llengua del Pla de Suport Comarcal a l'Educació, el Certamen Literari de Sant Jordi d'Agramunt i d'altres, per tal de potenciar l'ús de la llengua catalana.

5.2 El plurilingüisme al centre educatiu

5.2.1 Actituds lingüístiques

Els centres disposen de programes i activitats específiques sobre diversitat lingüística i interculturalitat, que es treballaran també a les tutories, a les reunions amb les famílies i a les activitats extraescolars. S'avaluarà el funcionament d'aquests programes i s'intentarà que, dins els centres, es visqui un clima favorable al plurilingüisme i a la diversitat i tolerància cultural.

5.2.2 Mediació lingüística (traducció i facilitació)

En totes les activitats administratives, les comunicacions entre els centres i l'entorn es faran sempre en llengua catalana. Aquelles persones que expressament ho demanin, perquè no entenen el català, se'ls atindrà oralment en castellà. També es podrà recórrer, en cas de necessitat major, al servei de traducció telefònica facilitat pel LIC.

5.3 Alumnat nouvingut

Partint del principi que el català és la llengua d'ús habitual, la relació amb l'alumnat nouvingut es farà en català.

5.4 Organització dels recursos humans

Des dels centres s'intentarà que tots els cursos de formació impartits encara que no siguin pròpiament de contingut lingüístic, s'imparteixin en llengua catalana i, per tant, ampliïn el coneixement del lèxic dels diferents llenguatges específics.

5.5 Organització de la programació curricular

5.5.1 Coordinació cicles i nivells

Hi haurà una coordinació general en tots els nivells educatius. El professorat de llengua catalana i llengua castellana estaran integrats on es precisaran objectius curriculars i on es compartiran criteris metodològics i procedimentals. Es farà també una coordinació amb el professorat de llengües estrangeres per tal que el desplegament curricular sigui coherent.

5.5.2 Estructures lingüístiques comunes

Es coordinarà el tractament de les estructures lingüístiques comunes per evitar repeticions de continguts i mantenir-ne una seqüenciació estructurada en tots els nivells educatius. A més, es fixarà una terminologia comuna per tal d'evitar la confusió que suposa per als alumnes anomenar qüestions idèntiques amb termes diferents.

5.5.3 Projectes d'innovació

Els centres participa i continuarà participant en diferents projectes d'innovació educativa. En tots els casos s'intentarà afavorir que aquests projectes repercuteixin en l'ensenyament i l'aprenentatge de les diferents llengües que s'imparteixen.

5.6 Biblioteca escolar

Els centres disposen d'una biblioteca escolar amb un fons de documents adequat a les necessitats de recerca d'informació i de lectura de la comunitat educativa. Hi ha la voluntat i prioritat d'augmentar-ne el fons bibliogràfic, malgrat que no es disposi en els darrers anys d'un espai amb les condicions desitjables.

5.7 Accés i ús de la informació

Es programarà dins del currículum de cada matèria tot un seguit d'activitats de recerca d'informació. Aquestes activitats es dissenyaran per tal que l'alumnat s'habitui a seleccionar la informació adequada i saber-la processar i utilitzar-la per ampliar el seus coneixements. La llengua utilitzada en aquesta mena d'activitats serà habitualment el català, llevat dels casos de recerques en àrees del currículum que exigeixin l'ús d'altres llengües.

5.8 Pla d'Impuls a la Lectura

Els centres potenciaran l'hàbit de la lectura a través d'un pla de lectura.

5.9 Pàgina Web

Els centres disposen d'una pàgina web que s'actualitzarà regularment. Tota la informació que s'hi exposi es farà en català. En aquest espai web s'hi pot trobar tota la informació que poden necessitar els diferents sectors de la comunitat educativa: documentació, informació sobre els estudis, característiques dels centres, activitats extraescolars, projectes que es duen a terme...

5.10 Revista

Els centres publica una revista escolar d'una periodicitat trimestral, ara on-line, en la qual s'afavoreix la participació de tota la comunitat educativa. Aquesta revista empra com a llengua majoritària la llengua catalana.

5.11 Xarxes de comunitats virtuals

La llengua vehicular també és el català en les activitats en la xarxa.

5.12 Intercanvis i mobilitat

Els centres consideraran enriquidora la participació de l'alumnat en projectes d'intercanvi telemàtics o presencials amb nois i noies d'altres centres escolars.

6. CONCRECIÓ OPERATIVA DEL PROJECTE (PLA ANUAL)

El projecte lingüístic és una part del Projecte Educatiu de Centre (PEC) i recull els criteris generals que adopta la comunitat educativa en relació al tractament de les llengües en el nostre centre.

La programació anual de cada nou curs haurà de concretar i especificar les actuacions que els centres prioritzaran en relació als criteris que es recullen en aquest document. Aquestes actuacions s'hauran de detallar amb propostes de temporització i amb processos d'avaluació que permetin fer-ne un seguiment acurat.